

Nr 216.

Godkänd av första kammaren den 28 april 1937.

Godkänd av andra kammaren den 28 april 1937.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till stamlinjesystem Porjus—Västerås m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 60.)

Till Konungen.

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t (utgifter för kapitalökning, bil. 5, punkt 47) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet som kunde bli riksdagen förelagd, till stamlinjesystem Porjus—Västerås m. m. för budgetåret 1937/1938 beräkna ett reservationsanslag av 3,675,000 kronor.

I en den 26 februari 1937 dagtecknad proposition, nr 161, har Kungl. Maj:t sedermera under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till stamlinjesystem Porjus—Västerås m. m. för budgetåret 1937/1938 bland Utgifter för kapitalökning, under Statens affärsverksamhet, anvisa ett reservationsanslag av 3,570,000 kronor.

Med 1935 års beslut om anläggning av en cirka 105 mil lång stamlinjeledning Porjus—Västerås avsågs att fast sammanknyta de statliga kraftverken i Norrland — Porjus vid Lule älv, Norrfors vid Ume älv, Sillre vid Indalsälven och den nyligen igångsatta stora kraftstationsbyggnaden vid Stadsforsen jämväl i Indalsälven — med det mellansvenska centralblocket — Trollhätte, Älvkarleby och Motala kraftverk jämte ångkraftstationen i Västerås. Jämsides med denna statens stamlinje har av Krångede aktiebolag redan utbyggt en motsvarande stamledning om 220,000 volt söderut från Krångede kraftverk vid Indalsälven till Horndal (invid Krylbo).

I syfte att åstadkomma en på lämpligt sätt fortsatt utformning av detta stamlinjesystem hava på senaste tiden förhandlingar ägt rum mellan vattenfallsstyrelsen, Krångede aktiebolag och Sydsvenska kraftaktiebolaget, med vilket sistnämnda bolag dylika förhandlingar särskilt ansetts påkallade med hänsyn till planläggningen av en rationell kraftöverföring i framtiden genom det statliga mellansvenska centralblockets områden ned till Skåne och övriga delar av södra Sverige. Enligt vad som framgått av dessa överläggningar

— vilka förts inför en av Kungl. Maj:t utsedd utredningsman — tarvar det år 1935 fastställda programmet för den statliga stamlinjen så tillvida en omläggning, att denna linje bör på den sydliga, cirka 42 mil långa sträckan Stadsforsen—Västerås anläggas för 220,000 volts spänning i stället för tidigare beslutade 132,000 volt. Beträffande den norra, väsentligen snart färdigställda delen Porjus—Stadsforsen har däremot ingen utökning ifrågasatts.

För egen del har riksdagen visserligen ej kunnat undgå att uppmärksamma den betydande kostnadsstegring, som denna ändring av planen skulle medföra. Kostnaden för sträckan Stadsforsen—Västerås, som tidigare beräknats till 4,660,000 kronor, skulle alltså uppgå till 14,335,000 kronor, och hela stamlinjen Porjus—Västerås skulle kräva ett kapitalutlägg av 20,650,000 kronor i stället för tidigare angivna 10,975,000 kronor. Av betydelse för landets framtida kraftförsörjning är emellertid, att överföringen av elektrisk ström från de norrländska kraftkällorna till landets sydliga delar kan organiseras under lämplig samverkan mellan statens kraftverk och de enskilda kraftföretagen. I det för detta samarbete uppgjorda programmet ingår nu, på sätt av propositionen framgår och enligt vad de ytterligare upplysningar riksdagens vederbörande utskott införskaffat giva vid handen, ett förverkligande av ifrågavarande utvidgade stamlinjeförslag som ett ej oviktigt tekniskt led. För ett bifall till propositionen talar också, att kraftförbrukningen inom det mellansvenska centralblocket tilltagit och alltjämt synes tilltaga i en utsträckning, som tidigare ej förutsetts, vartill kommer, att möjligheterna för en kraftöverföring söderut från Norrland ökats dels genom Stadsforsens vid innevarande riksdag beslutade utbyggnad till 3.5 meters högre fallhöjd, dels ock genom vissa på sista tiden fattade beslut om vissa anordningar som möjliggöra uttagande av ökade kraftbelopp jämväl vid Porjus. Riksdagen, som med tagen hänsyn till dessa förhållanden funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till *stamlinjesystem Porjus—Västerås m. m.* för budgetåret 1937/1938 bland Utgifter för kapitalökning, under Statens affärsverksamhet, anvisat ett reservationsanslag av 3,570,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Stockholm den 28 april 1937.

Med undersätlig vördnad.
